

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Nemzeti ünnep.

Ujra itt a félreértés a király és nemzet között, összeütközésbe jött megint a nemzeti önérték az uralkodó érzékenységgel, A feledés fátyola, melylyel a magyarság eltakarta a félrevezetett király által a nemzet testén ütött vérző sebeket. csak arra elég sűrű, hogy a királyi hűség fényében gyöngülő szemek ne lássanak rajta keresztül. csak a mi szemünket kötötték be ezzel a fátyollal, az uralkodó fedetlen tekintettel néz mindent, ami történt az elmúlt században, nem feled és meg nem bocsát.

A loyális, évezredes hagyományokkal a koronához simuló nemzetnek minden erőfeszítése hiábavaló a Habsburg-család tradíciójának megcsontosodott magyargyűlölete ellenében, még mindig — bár négy évszázad óta vagyónát, vérét, egész jövőjét csak a dynasztia kedvéért vagy miatt tette kockára a nemzet — még mindig nem volt elég, még nem bíznak bennünk, még nem hisznek nekünk. Az uralkodóház féltékeny saját országára, családjá hatalmát látja veszé-

lyeztetve az ország erejének, a nemzeti önértéknek fejlődése által.

S mert a nemzeti önérték a nemzet nagy fiainak emlékében, a nagy idők nagy tetteinek méltó ünneplésében tudna erőt szerezni, fejlődni és növekedni, félő gonddal hárit el minden alkalmat arra, hogy a nemzet ünnepeit, mint egységes nemzet, mint politikai test, egészében, hivatalos szerveivel összhangban, azoknak vezetése vagy csak részvétele mellett is üljék meg.

És megfog történni az a gyalázat, hogy Kossúth Lajos ünnepén, a hivatalos Magyarország nem ünnepel, hogy azok, akik által és akikben az ország, mint olyan, külsőleg megjelenik, a kormány elvonul és félreáll, az ünneplő ország oldala mellől.

Hiszen sem Kossúth Lajos nagysága, sem annak a kornak dicső emléke, a melyet az ő nevével egybefűzve tekint fénykorának a nemzet, nem veszít jelentőségéből egy szemernyit sem az által, hogy Széll Kálmán és miniszter társai, hogy a királyi kegyből, de az ország pénzén hivalkodó hivatalnoksereg nem

lesz ott, ahol minden jó magyar, ünnepi áhitattal fog lelkesedni a haza megváltójának emlékezetén; hiszen talán még magasztosabbá teszi a hangulatot az, hogy minden egyes ember, aki ez ünnepen áldoz a legnagyobb magyar szellemének, tiszta szívet, hazafias lelket hoz magával és a milliók lelkes összhangját nem zavarják a pusztán kíváncsiság, vagy officiózus kötelesség kényszere által odahúzott hivatalos elemek: mindamellett bántóan érezzük mi ezt a távollétet. Nem az ünnep magasztossága veszít ezzel: az fölötté áll minden emberi kicsinyességnek, minden opportunus visszavonulásnak. Hanem mi magunk, az ünneplő nemzet, kisebbitjük magunkat, méltatlanná válván a nagy fiainkra.

Hogy mi eltűnjük magunk fölött, elismerjük nemzetünk vezetőinek azokat, akik nem becsülik meg nemzeti multunknak legfényesebb emlékét, akik az uralkodónak indokolatlan, meg nem magyarázható ellenszenvet kedvéért készek megalázní a nemzet önértékét, soha le nem mosható szégyenfolt marad ennek a gyáva korszaknak jellemén.

TÁRCA.

A könnyű és a dal.

Édes testvér a könnyű és a dal,
Mert mind a kettő fájdalom szülötte,
És lelkemet könnyíti mindegyik,
Ha terhes felhők szárnya zúg fölötte.

S az a legújabb könnyem, a melyik
Csak fojtogat, de nem bírom kisírni,
S az a legszebb dalom, amely csupán
Szívembe zsong, de nem bírom megírni...
Jupiter.

Bajai lányok.

A törvényszéken kívül a mely vagy 26 év előtt még meg volt, és a hidon kívül, a mely még 26 év múlva se lesz meg, Baja jó reneoméjét már csak a lányai tartják.

Ha azt mondom, hogy a bajai lányok szépek ez nem captatio benevolentiae (lévén a tárca és csarnok rovat legönfeláldozóbb olvasói a hajadoni státusban levő hölgyek,) hanem az igazság constata. A mire ugyan a rossz nyelvek azt mondhatják, hogy hát az egyre megy.

Az igaz ugyan, hogy Baján szép asszonyok is vannak, de hát én csak a lányokról zenegedezek. Mert a bajai lányból ritkán lesz bajai asszony.

Azért ne tessék megijedni, párta alá kerül mind. A bajai lányok mind idegenbe kerülnek főként alá, a bajai asszonyokat meg idegenből hozzák Bajára.

Mivel pedig a bajai vőlegények ősi tradíció szerint csak szép asszonyt hoznak a portára, a lányok pedig ex offo szépek, így esik meg ez a világ számba menő csoda, hogy Baján csak szép nő található.

Ezen recipe szerint tehát a hölgyeknek ajánlatos Baján születni, vagy legalább is oda menni férjhez.

Hogy mért szépek a bajai lányok? Sokat törtem ezen a fejemet. A nóta szerint ugyan.

Ki a Sugovica vizét iszsa
Vágyik annak szive vissza.

Azonban ezen népdal is legföljebb azt sejteti, hogy a szép lányokért lehetőleg egyes számban vágyik a szive vissza Bajára a mesze földön bajlódó bajai ifjunak. Mert a Sugovica kétes zöld színű folyadékát edzett gymru uraknak sem ajánlom ivásra.

Egyébként alapos a gyanum, hogy a nóta csinálódása idején, még a Sugovica vize is folydogált s a nótaszerző elődök nem gondoltak arra, hogy a folyóból pocsolját csinálják a jámbor utódok.

Külömben mért kutassuk az okokat. Utóvégre is ha én például milliomos lennék, nem firtatnám, hogy mért vagyok én milliomos, hanem belenyugodnék abba, amit a sors reám mért. Hát nyugodjunk bele abba, hogy a bajai lányok szépek.

A szép a minimum. Ez a cenzus alapja. Hanem hát itt is vannak virilisták: a nagyon szépek.

Néha meg pláne a virilisták vannak tulajdonban.

Milyenek a bajai lányok? Erre a választ már részben megadtuk azzal, hogy szépek és nagyon szépek. E mellett szőkék és barnák, karcsuk és molettek. Általában a gyakorlat e tekintetben meglehetősen ingadozó.

Kissé ábrándosak, ringó járásuak s pompásan táncolnak.

Ha egyébről nem, hát erről is meglehet ismerni a bajai lányokat.

Azután okosak és szellemesek, előkelők és distingváltak.

Ezenkívül jól öltözködnek. Az elemi iskolában ugyan úgy oktattak, hogy nem a ruha teszi az embert, de én az elemi iskolával, valamint ezzel a germanismussal már másfél évtizede és különösen a nőekkel szemben szakítottam.

Annyit elismerek, hogy nemcsak a ruha teszi az embert.

Hogy a bajai szabónők, szakértők véleményére támaszkodom, fővárosi nivón dolgoznak, azt a bájos megrendelőket fejlett izlésének köszönhetik. Mert a milyen az izlésed, olyan a szabód. Ha a kettő nem quadrál, az egyiknek távozni kell és ez nem az izlés.

Hogy causeurök és muzsikálisok a bajai lányok, azt egymás mellett mondani pleonasmus, mert a csevegésök dallamos zene, fordítva nem merném ezen tételt megkockáztatni.

Egyelőre ennyit.

Ha pedig ezek után még akad bajai lány, aki nem megy férjhez, arról én nem tehetek.

(S-n.)

De magának az ünnepnek nagyszerűségén ne essék csorba azért. Ott lesznek azok mind, a kiknek atyjai még a jobbagyság bilincseit viselték, mielőtt Kossúth szavának varázsos ereje összetörte azokat; ott lesz a polgárok megszámlálhatatlan tömege, amely szabadságát, egyenjogúságát Kossúth lelkesítő eszméinek köszönheti; és ott lesz a hazának minden fia, gazdag és szegény, ifjú és öreg, hogy a Kossúth által újjáteremtett haza szeretetében testvéresülve, az ő emlékeiből merítsen erőt és lelkesedést a haza javára folytatandó újabb küzdelmekre, kitartó munkára.

S maradjon ám távol az ünneptől király és kormány, bujjon el gyáván a leparancsolt szolgálhad: a nemzet összessége, a honpolgárok hálás milliói megfognak jelenni ünneplő ruhában és ünneplő lélekkel és megadják a haza elköltözött atyjának az utókor háláját, a nemzet imádatát.

Dr. Reich Aladár.

A baja-báttaszéki hid és Tolnavármegye.

Tolnavármegyének kedden tartott rendes közgyűlésén Bartal Béla m. kir. kamarás vármegyei bizottsági tag a baja-báttaszéki hid érdekében kifejtendő széleskörű actió megindítása végett figyelmet keltő indítványt terjesztett elő.

A törvényhatóság *körlevele* már legközelebb kopogtatni fog az összes érdekelt tényezőknél. Necsak rideg udvariassággal fogadják ezt a körlevelet, hanem karolják fel az ügyet, melyért az sikra száll, azzal a komolysággal, lelkesedéssel, kitartással és önzetlenséggel, amelyet ennek nemcsak városunkat és vidékét, hanem az ország területének és népességének egy igen *jelentékeny részét* legvitálisabb érdekeiben közvetlenül érdeklő kérdésnek messze kiható, óriási jelentősége igazán és joggal megérdemel.

A megindítandó *actió* ne legyen csupán szalmatűz, mely alig, hogy lángra gyult, máris elhamvad, hanem legyen az komoly férfiaknak komoly munkája, mely szembeszállva a nehézségekkel és vissza nem riadva a feltornyosuló akadályoktól, céltudatosan és fáradhatatlanul dolgozik és küzd mindaddig, míg *igazságos* ügyét diadalra nem viszi.

Fel a munkára! Per aspera ad astra! legyen a jelszó.

Az indítvány szövege a következő:

Dacára a közép-dunai áthidalás ügyében már évtizedek óta kifejtett mozgalomnak, dacára annak, hogy ezen országos fontosságú forgalmi intézmény elmaradása már eddig is milliókkal károsította az országot, s az érdekelt megyéket is, melyek területük, lakosságuk és adófizetésük alapján az ország majd kétharmadrészét képezik, ezen kérdés még ma sincs felvéve a közlekedési programmba s az investitív javaslatba sem, bár annak terhehez az érdekelt vidék majdnem kétharmadrész erejéig járul hozzá.

Sajnálattal kellett továbbá tapasztalunk, hogy a kereskedelmi miniszter ur — első beszédében ezt az országos érdekű követelményt, minden — forgalmi politika és helyes vasuti üzemszerűség legprimitívebb követelményeinek és a méltányosság kormányzati elveinek teljes mellőzésével egy puszta helyi érdeknek nyil-

vánította, ugyanakkor, mikor milliókat dob ki — a felesleges, csupán helyi érdekű, még pedig csak a belvárosi helyi érdekű, botrányos könnyelműséggel tervezett, lelkiismeretlenül épített, s a főváros természeti szépségét eltorzító eskütéri hid — kétes eredményű és pártatlan szakértők mellőzésével kezdeményezett reconstructiójára.

Mint hogy a közép-dunai áthidalás elmaradását már ugyis milliókkal kellett megfizetnünk, minthogy éppen ezen összeköttetés hiánya folytán az ugyis elkésett aratás után, minden waggon kétszáz kilométer kerülővel s ennek megfelelő idő-, regie- és fuvarveszteséggel teszi meg utját, s így az ideai campagne-ban még később jutunk gabonánkkal a külföldi piacra, s exportunkkal a várható torlódások folytán is elkésünk, s ezt ismét nekünk gazdáknak kell megfizetnünk, a következő indítványt terjesztem be:

1. Fejezze ki Tolnavármegye sajnálatát afelett, hogy a kereskedelmi Miniszter ur a közép-dunai áthidalás nagy, országos érdekű kérdést, ellentétben a modern forgalmi politika és vasuti üzemszerűséggel s a méltányosság sarkalatos politikai elvével — csupán helyi érdekűnek jelentette ki ugyanakkor, mikor az ország pénzből milliókat fordít arra, hogy a tényleg csak egy belváros helyi érdekét képező — felesleges, botrányos könnyelműséggel tervezett, lelkiismeretlenül épített, a főváros természeti szépségét eltorzító eskütéri hid kétes eredménnyel és pártatlan szakértők meghallgatása nélkül reconstruálja.

2. Irjon fel Tolnavármegye közönsége ugy a magas kormányhoz, mint a képviselőházhoz is, hogy a közép-dunai áthidalás végre fogantassék, s különösen aziránt, hogy semminemű investitív javaslat ne fogadtassék el, amelyben a közép-dunai áthidalás első helyen biztosítva nincsen — s amelyben az ország, a vidék és a vidéki városok által hozott áldozatok arányában az investitívok a vidékre arányosan elosztva nincsenek.

3. Elismerve a közép-dunai áthidalás kérdésében *Boda Vimos* és *Pichler Győző* képviselő urak által tett felszólalások érdemét, mondja ki a közgyűlés, hogy Tolnavármegye összes képviselőitől elvárja, hogy úgy mint egy másik országos és megyei érdekű forgalmi kérdésénél t. i. a Közép-Duna szabályozásnál is sikerrel tették, a közép-dunai áthidalás kérdésében is teljes erélyvel és szolidaritással fognak eljárni és nem fogadnak el egy olyan investitív javaslatot, melyben a baja-báttaszéki hid biztosítva nincsen.

4. Hívja fel Tolnavármegye átiratilag az összes érdekelt törvényhatóságokat hasonló nyu támogatására.

Bartal Bélának a közgyűlésen elmondott és zajos tetszéssel fogadott nagyszabású beszédét ide iktatjuk szószerint:

Nagyméltóságú Főispán Ur!

Tisztelt Közgyűlés!

Engedjék meg, hogy a közép-dunai áthidalás ügyében beadott indítványomat megokolandó — rövid visszpillantást vessek — ezen kérdés fejlődésére.

Tervbe volt véve ezen áthidalás már 1848 előtt is; hisz például Kossúth Lajos közlekedési politikája elsősorban nem a fővárosból kiinduló vonalakat, hanem az országnak a tengerrel való legrövidebb összeköttetését sürgette; benne volt 1867 után a kormány közlekedési programjában, hiszen 1872-ben a *baja-báttaszéki* hid már engedélyezve is volt s csak az 1873-iki pénzügyi válság miatt maradt el.

Azóta — sajnos — elmúlt 30 esztendő: volt ideje, pénze és gondja az országnak arra, hogy a felső Dunán 3 hidat, Budapesten és környékén 7 hidat létesítsen; volt pénzünk

arra, hogy építsünk egy 36 milliós parlament-palotát, de a Közép-Duna 360 kilométer hosszú budapest-zimonyi szakaszán nem épült semmi.

Ma is éppen úgy áll ezen Duna-szakasz, mint a népvándorlás idejében, ahogy azt a rómaiak, hunok, avarok, gepidák és honfoglaló első őseink találták; s ma is csak az az *ősi komp* az egyetlen átkelési eszközünk, amelyet a rómaiak, kelták, avarok és honfoglaló őseink használtak — sőt mai állapotunk még rosszabb, mint a honfoglalás idejében! Hisz amíg első őseink korában a komp egy modern forgalmi eszköz volt, a legjobb átkelési eszköz, a mivel koruk rendelkezett, addig *most* a huszadik században, midőn acélhidakat épít az egész világ, tán még a kereskedelmi miniszter ur sem fogja egy olyan világ-folyónál mint a Duna, a kompokat a 20-ik századnak megfelelő modern átkelési eszközök közé sorolhatni.

Az egész világon hiába keresünk egy folyót, mely ezen legfontosabb szakaszán háromszázhatvan kilométer hosszúságban *egyetlen helyen* se lenne áthidalva.

Nincs a világon egy ország sem, amely az ország kellő közepén egy háromszázhatvan kilométer hosszú válaszfalat túrne meg, mely a nyugati és keleti résznek lehetetlenné teszi hogy egymással megfelelőleg közeledjen.

Nincs az egész ország vasuti hálózatában egy ahhoz *basználó curiosum* mint Báttaszéknél, hol négy vasuti vonal jön össze, három négyszög kilométerre, de nincs egymással összekötve; nincs egy olyan 1000 kilométer hosszú vasuti vonal, mely — mint mint minálunk Báttaszéken egy 400 méteres hid híján — két külön darabba volna szakasztva.

De nincsenek az egész világon olyan városok vagy megyék, s olyan lakosság, amely *harminc éven át* túrná az ilyen botrányos állapotokat.

Hány hiddal volna — t. közgyűlés — ma a Közép-Duna áthidalva, ha Szegeden, Baján, Szabadkán, Pécsen, az Alföldön, a dunántúli megyékben — mondjuk angolok, németek vagy pláne amerikaiak laktának, egyszóval olyan emberek, akik jogos érdekeiket nemcsak megismerni, hanem azokat érvényesíteni is tudják.

Pedig nekünk ma a mostani nyomorúságunkban mindezen népekkel kell konkurrálnunk, *terheink* ugyanazok, csak közlekedési eszközeink mások; náluk *acélhid*, — nálunk *a komp*.

Nézzük most t. közgyűlés, hogy mik ezen áthidalás elmaradásának a következményei:

1. Az első az, hogy megyénk közlekedése észak felé a fővárossal nem fejlődhetik ki a mostani vicinális mizériából, mert a báttaszék-sárbogárdi vonal tovább fejlesztése, addig, míg erre a baja-báttaszéki áthidalás az impulzust meg nem adja, lehetetlen.

2. Megyénk egész keleti határán, Dunaföldvartól Báttaszékig a Duna, mint *egy kínai fal zár el az Alföldtől*, Baja, Szabadka, Szeged, Temesvár felé.

3. Budapesten át 240 — Zimonynak majd 400 kilométer kerülőre vagyunk nemcsak személy és teher, hanem még posta- és távirtda forgalmunkkal is utalva.

4. Megyénk déli részeiben, hol ugyis oly nagy a kivándorlás, épen a báttaszéki áthidalás megtagadása okozza, hogy a *nép kellő kereset híján kvándorol*; hiszen csakis a hid hiánya miatt nem értékesítheti a pécs-baranya-tolnai közsévidék az *Alföldön* kőszénét s nem viheti kőanyagát bányáiból — a közel is közben szűkülő Alföldre, mivel kerülő utakon ezeket haszonnal nem szállíthatja. Hány munkás találna ezen bányákban foglalkozást, ha azok fejlődése és exportja kelet felé a báttaszéki hid megtagadása által, jogtalanul visszatartva nem lenne.

5. Exportunk a nyugat felé mindaddig drága és lassú marad, míg az Erdély—Szeged—Baja—Dombóvár—Csáktornyai vasutvonal a bajai hid hiánya folytán megszakítva marad s egy egységesen szervezett, az egész országot *Erdélytől nyugatig átszelő egysége* s azért olcsó üzemi vonalba összekapcsolva nincs. Micsoda lendületet venne megyénk egész forgalma, ha Báttaszéknél a budapest—bosznia észak déli világvonala keresztezne az alföld—steyer- és schweizi kelet nyugati országos vasut vonalával?

Ugyanezen károkat szenved minden megye, minden város, mely a bajai áthidalás forgalmi spharájához tartozik, tehát körülbelül 6 millió magyar és területre nézve az országnak egy harmadrésze.

De részünk van még azonkívül mindazon országos károkból, melyeket ezen összeköttetés hiányában vasuti forgalmunknak szenvednie kell.

Az a kétszáz kilométer kerülő, melyre most minden nyugatról keletre vagy vissza dirigált waggon utalva van, waggonként legalább is 20—25 forintnyi regie többletet jelent az államvasutak pénzkezelésében; a szállításoknál két nappal hosszabb szállítási időt és kamat veszteséget okoz; ez okozza azt, hogy a nálunk ugyanis nagy extremekben variáló forgalomhoz — az államvasutak gazdaságilag előnyösen alkalmazkodni nem tudnak s a waggonparkot — tulgyorsan — elhasználják s a waggonkölsönző társaságok uzsorájának vannak kiszolgáltatva, dacára, hogy sokszor még saját kocsi-parkjukat sem tudják kihasználni.

A közpéduai forgalmi monstrum oka annak, hogy a magyar forgalmi politika a hajóforgalommal szemben tehetetlen és nem tudja megakadályozni azt, hogy a hajózási társaságok a messzebbi román stációkról a gabonát olcsóbban szállítsák Passaubá — mint a magyart. Igaz, hogy az államvasutak igyekeznek concurrenc-tarifákat állítani de — mint ezt Baross miniszter idejében láttuk — épen magas régiójuk folytán vagy csak a jövedelem nagy mérvű csökkentésével tehetik, vagy nem állíthatnak olyan alacsony tarifákat, melyek a hajókat fuvarbértük csökkentésére bírják.

Ezért tehát a gabonaexport úgy a vasuton, mint hajón drágább, mint lehetne, ha a tulajdonságos elhibázott centralizáció megszűnnék.

Ez okozza, hogy gabonánk, az idén különösen, a bizonyosan beállandó waggon-torlódások folytán, az elkésett aratástól egészen eltekintve, későn és olyan fuvarral terhelve érkezik a külföldi piacra — hogy ott még a későbbben termő és távolabb, de gyorsan és olcsón szállított orosz és amerikai gabonával nem konkurálhat, már pedig ránk életkérdés az, hogy azt az időt melyben az osztrák, illetve külföldi malmok még új amerikai és orosz gabonához nem juthatnak, kereskedelmünk kihasználhassa, hisz csak addig van meg pénzübeli értéke annak, hogy hamarabb aratunk.

De hogyan adhasson el biztos szállítási terminusra egy magyar kereskedő magyar gabonát Ausztriába, vagy külföldre, vagy hogyan vásároljon a külföldi malom egy fix napra szükséges órlelti való gabonát Magyarországból, — mikor a vasutak épen az export kezdetén, tehát a ránk legfontosabb időben, a kocsi-elállítás, illetve berakodásra nézve garantíát nem is vállalhatnak. Csodálhatjuk-e azután, ha még a mostani jobb termésünkből sem lesz hasznunk, hogy elkésünk az exporttal és ismét a budapesti malmok dictaturájának kell alávetni magunkat.

Milliókba megy már csak a szénfogyasztás, waggon romlás, idő és regie többlet folytán az a kár, amelyet a közpéduai áthidalás hiánya folytán szenvedünk, de még nagyobb és megmérhetetlen az a közgazdasági kár, a melyet — épen ez évben — kell az államvasutak hibás üzeme, hálózatának elhibázott túlcentralizációja folytán — a vidéknek, a gazdának s így az országnak is szenvedni.

S már ezekből az elpocsékolt milliókból is tiszter meglehetett volna építeni a dunai hidat, mely négy-öt év alatt törlesztené költségeit. Nemcsak megyénkre, nemcsak az egész Alföldre, Bácskára, Baranyára és Fiuméra — hanem az egész országra is életkérdés az tehát, hogy e hid minél előbb kiépüljön.

De míg honatyáink erre nem találtak pénzt, interkaláris kamatok és a kapitalizált fenntartási költséget számítva harminchat millió forintot költöttek az új parlamenti palotára, melynek árából hét közpéduai hidat lehetett volna csinálni.

Azért tehát, tisztelt közgyűlés, én itt arra kérem Tolnavármegye országos képviselőit, hogy: ha először lépik át az új parlamenti palotának aranyoszlopos, márvány küszöbét, gondoljanak a mi kompjaink nyomoruságára — s valahányszor bemennek a fényes országházába, ne felejtsek el azt, hogy az ő új palotájuk fényét, pompáját, megyéjük, a vidék s az ország pangásával, elmaradásával és nyomorával fizette!

Még méltánytalanabb színben tűnik fel azonban a közpéduai országrész forgalmi stagnációja, ha azt Budapesttel hasonlítjuk össze.

Igaz az, uraim, hogy egy ország köteles arra, hogy fővárosát fejlessze és érte áldozatokat is hozzon.

De nyugodt lélekkel mondhatom azt is, hogy nincs ország a világon, amely erejéhez mérve — oly nagy áldozatokat hozott volna fővárosáért, mint a milyeneket mi Budapestért hoztunk.

Hisz már a lánchid is jele annak, hogy már a régi Magyarország tudatában volt annak, mivel tartozik fővárosának s mikor az elfelejtethet, de mégis sokszor elfelejtett legnagyobb magyar — e hidat létesítette, szivezen hozta meg az akkori időhöz mérten jelentékeny áldozatokat, sőt saját előjogairól is lemondott, hisz tudjuk, hogy a vámpénz révén, a lánchid alkotása képezte az adómentességéből a közteherviselésbe való átmenet kapcsát.

De, t. közgyűlés mikor Széchenyi István, a ki Budapestnek ugyszólván szellemi megteremtője volt, a főváros fejlesztését sürgette, ő nem öncélt, nem egy monopóliumot akart teremteni a főváros számára és nem a mostani, Budapestnek az ország kárára adott jogtalan, igazságtalan közgazdasági és forgalmi jus primae noctis lebegett a szeméi előtt.

Tudta ő jól, — s a mai budapesti pangás ennek legjobb bizonyítéka — hogy egy főváros fejlődésének, nem a mesterséges és közgazdasági egészséges elvekbe ütköző protekciónak, hanem csak az ország jóléte adhatja meg a maradandó és biztos alapot.

Annak bizonyítékául, hogy Széchenyi ezen közlekedési téren mennyire nem a mostani monstruózus túlcentralizációt kereste, legyen szabad t. közgyűlés — a legnagyobb magyar következő szavait idéznem:

»A közlekedési vonalak meghatározásánál — kivált a vaspálya fővonalainál — elengedhetlen szabály, hogy azok a kijelölt végpontok felé egyenes irányban vezessenek, mert ez mind az átviteli, mind a helybeli forgalomnak főfeltétele. Ezen szabályt még akkor is szigorúan meg kell tartani, ha szinte ez által némely helyek látzólag szenvednének is, mert ha a helybeli érdekelteknek a fővonalak irányára befolyás engedtetik, vagy ha a fővonalakkal egyszersmind minden nevezetes helyeket érinteni akarunk, ebből az fog okvetlenül következni, hogy egy bizonyos vonalban annyi mindenféle célok elérése fog együtt kívántatni, hogy elvégre semmi egész s rendszeres nem alakulhat. Ezáltal történhetik meg, hogy a vaspálya fontossága a közre nézve igen alászáll, sőt egészen is elenyészhetik anélkül, hogy a helybeli érdekeket is előmozdítaná; mert bizonyos az, miszerint egyes helyek érdekeinek is az kedvezőbb, ha szárnyvonal vagy jó utak által jutnak kapcsolatba a lehetőleg legrövidebb vasutvonalal, mint mikor a sok kitérések s görbületek által meghosszabbodott vonalon a drágább vitelbért örökre fedezni kell s egyes helyek balul felfogott érdekéért az egész forgalmat állandóan nyomasztani fogjuk.«

Jobban a közpéduai áthidalás mellett érvelni, élesebben a mi elhibázott közlekedési politikánk következményeit előre kijelölni — úgy hiszem — már nem lehet.

Épp úgy, mint Széchenyi alkotása, a lánchid, a többi hid is csak az ország áldozatkészségét bizonyítja. Hisz a Margithid és a kelenföldi vasuti hid — melleleg mondván az egyetlen budapesti hid, a mely országos és nem helyi érdeknek is szolgál, — azon nagy áldozatokat, a 80 milliónyi beruházást juttatják eszünkbe, melyet az ország 1867. után, a főváros fejlődésére fordított.

Semmi szavunk sem lehetett a vámbáztéri hid ellen, hiszen ez is még egy jogos forgalmi érdeknek köszöni eredetét.

De mit mondjunk ahhoz, hogy mikor az országnak nincs pénze arra, hogy a rentabilis országos érdekű közpéduai hidat megépítse, ak-

kor megépítünk Budapesten egy felesleges hidat, mely forgalmi monstrum, hiszen egy hegyoldalába vezet, s egy vétkes könnyelműséggel tervezett, épített és ellenőrzött technikai botrány, hiszen meleg forrásokra van alapozva, melyeket semmiféle rekonstrukció el nem tűnethet?

És mit mondjunk ahhoz, hogy ugyanaz a miniszter ur, aki könnyű szívvel utalványoz a közpénzből százezreket egy felesleges hid kétes eredménye rekonstrukciójára — ugyanakkor a közpéduai áthidalás nagy országos kérdését — egy helyi érdeknek jelenti ki s egy obskurus vicinális kérdéssé akarja degradálni.

Hogy lehetséges az, hogy egy közlekedési miniszter közérdekűnek tartja és közpénzen rekonstruálja, a tisztán helyi-érdekű eskütéri monstrumot, mely egy belvárosi klikk pressiójának köszöni eredetét — de helyi érdeknek kvalifikál egy olyan országos kérdést, mint a közpéduai áthidalás?

Igazságos közgazdasági politika-e az, mely az ország egy harmadrésztől, 6 millió embertől megtagadja a közlekedés egyetlen eszközét s egész forgalmával két-három napi és költséges kerülő utakra szorítja, de a már meglévő ötből még egy — új fölösleges hidat épít Budapesten, csak azért, hogy a budai gavallérok négy-öt percel hamarabb jussanak át Ó-Budavárából Ós-Budavárába vagy a pesti »kosaras nénikék« vendégszerető hajlékába?

S mit várhatunk mi, egy olyan minisztertől, a ki a közpéduai áthidalásról tett nyilatkozatával megmutatta, hogy magát a miniszter elnök ur méltányossági politikájába beleélni nem tudta s meg mutatta azt is, hogy — bár igen nagy tudós — a praktikus forgalmi és modern vasuti üzem-politika legprimitívebb törvényeiről fogalma sincsen?

Ez az oka t. közgyűlés, hogy arra kérjem önöket, hogy minden lehető eszközt megragadjunk arra nézve, hogy a rosszul informált szakminisztertől a jól informálandó miniszterelnökhöz apelláljunk, aki már az Adria javaslat tárgyalásánál bebizonyította, hogy ott, hol érdemleges okot lát arra, nem zárkózik el az elől, hogy egy elhibázott intézkedést corrigáljon, s akiről, hiszem és reménylem, hogy, ha a mostani kiegyezési és vámkérdések által már nem lesz kizárólag igénybe véve, a közpéduai áthidalás kérdésének is megadja azt a megoldást, a melyet az ő közgazdasági tapasztalataitól és képességétől joggal várhatunk.

De meg kell ragadnunk a mostani alkalmat arra is, hogy a tervezett beruházási kölcsönbe, a melyhez a közpéduai áthidalás által első sorban érdekelt országrész a költségeknek majdnem egy harmadával járul hozzá, a baja-bátta-széki hid okvetlenül belejusson, és hogy ezen, az ország közgazdasági fellendítésére alkotandó törvény — ne csak egy pár részvénytársaság nagy — hasznára s egy pár városi munkás kis hasznára muló eredménnyel fordítsassék, hanem arra, hogy mint a közpéduai hid, maradandó közgazdasági értéket teremtsen a vas ipar mellett s az ugyanis a főváros érdekében feláldozott ország vidéki népességét is keresethez juttassa.

A mi az igen tisztelt választmányának indítványon tett módosítását illeti, a következőket vagyok bátor megjegyezni.

Bár indítványom első pontját, melyben arra kérem a tisztelt közgyűlést, hogy a miniszter ur nyilatkozata felett sajnálkozásunkat fejezzük ki, azok után, miket előbb felhoztam, teljesen okadatoltnak látom most is, mégis méltányolva azon okokat, a melyek a t. állandó választmányt e pontnak mellőzésére bírták s sulyt fektetve arra, hogy a hidkérdésben minél egyhangubban nyilatkozzék meg a vármegye, ezen pontnak elfogadásához nem ragaszkodom.

De nem oszthatom az igen t. állandó választmányának azt a nézetet, hogy a miniszter ur egy későbbi kijelentése az első sajnálatos kijelentésének correcturáját képezi, sőt ellenkezőleg a miniszter azon kijelentése, hogy egy közuti hidat kaphatnak, de vasutit nem, nemcsak egy teljes erővel visszautasítandó elégtelen megoldást képezne, de örök időkre elodázná a ránk első sorban és egyedül kielégítő vasuti összeköttetés létesülését, sőt a mai curiosumnál még nevetségesebb állapotot teremtené, azt t. i., hogy két egy folyam partjaig érő vasutvonalat — nem egy vasuti hid, hanem egy közuti hid kötné össze.

Micsoda absurdum volna az, ha a bajai partig érő vonatokból a személyeket és árukat négyszáz méternyire — egy közúti hidon szállítanánk, hogy ott azután Báltaszéken ismét vasuton tovább vihezzük.

Ez a megoldás közlekedési politikánkat még nevetségesebb alakban tüntetné fel, mint ha a hid egészen elmarad.

Sulyt kell tehát helyezni úgy indítványom második pontjára, melyben az áthidalásnak a beruházási törvénybe való felvételét kérem.

Ha ezt az alkalmat önhibánkából elmulasztjuk, magunk leszünk okai, ha a mostani állapotok megmaradnak.

Es úgy sulyt kell helyezni indítványom 3-ik pontjára, melyben felkérem — elismerve — *Boda és Pichler Győző* képviselő uraknak a hid-kérdésben tett felszólalásainak érdemét — illetve elvárjuk a megye országos képviselőitől, hogy úgy mint a közép-dunai szabályozás kérdésénél teljes sikerrel tették, most is egyestül erővel működjenek arra nézve, hogy a közép-dunai áthidalás létesüljön s hogy ne szavazzanak meg oly beruházási kölcsönt, melyben ezen áthidalás belevéve nincsen.

Nem acceptálhatom a t. állandó választmány azon érvelését, hogy ezen fölszólítás a képviselőknek egy a törvényben eltörölt insrukeiót, illetve utasítást jelentene.

Egészen eltekintve attól, hogy az országnak az alkotmányos joga, hogy a képviselőknek utasításokat adhasson, szerintem el nem évülhet s most csak felfüggesztve van, de eltörölve nincs, egy képviselő sem tekinthet e pont elfogadásában mást, mint egy igen erős támaszt arra, hogy a megye, választóik, de itt az ország érdekét is úgy a mint különben erre a törvény és a mandátum — elvállalása is kötelezi, a parlamentben érvényesítsék.

Hogyan várjuk igen t. közgyűlés a kormány részéről, mely épen ezen kérdésekben a főváros részéről az ellenkező irányban is pressiónak van kitéve, eredményt, ha oly sok hiábavaló kérés, folyamodás és deputáció küldés után teljes erővel nem lépünk fel?

Azért tehát igen kerem a t. állandó választmányt arra, hogy indítványom második és harmadik pontjához hozzájáruljon, amelyben azonban azt nem tenné, kérem azokra a szavazásnak elrendelését.

A közgyűlés akként határozott, hogy a baja-bátaszéki vasuti hid kiépítése érdekében feliratot intéz a kereskedelmi miniszterhez és az összes érdekelt törvényhatóságokhoz, valamint a kereskedelmi és iparkamarákhoz oly értelemben, hogy a hid kiépítésének költségei a beruházási kölcsönre vonatkozó törvényjavaslatba fölvétessenek; egyúttal pedig fölkéri a vármegye országos képviselőit, hogy a hid kiépítése érdekében a képviselőházban hathatósan közreműködjenek.

Nyári mulatságok.

A bajai iparoskör által folyó hó 17-én a Bárány szálloda nagytermében rendezett estélye elé nagy várakozással nézett szórakozni vágyó közönségünk, egyrészt, mert Baján nem igen gyakran kínálkozik alkalom arra, hogy mulassunk, másrészt pedig egy változatos műsor élvezete kecsegtetett bennünket.

Az iparoskör rendező-bizottsága nem kimélve fáradságot, minden lehető elkövetett annak érdekében, hogy az estély jól sikerüljön. A műsor összeállítása a rendező-bizottság kiváló izlését és ügyességét dicséri és azok után, amit alkalmunk volt ott hallani és látni, csak az a meggyőződésünk, hogy az ezidei estély az előző évi mulatságok színvonalát jóval felülmúlta.

A derék iparosok fáradhatlanul dolgoztak és munkálkodtak egy cél érdekében: az általuk rendezett estély ne csak anyagilag, de erkölcsiek tekintetében is kifogástalan legyen. Ezt a célt határozottan elérték . . .

A Bárány szálloda nagyterme alig volt képes befogadni a tömegesen érkező diszes közönséget, melynek soraiban láttuk városunk színe-javát.

Eljött orsz. képviselőnk *Dr. Reich Aladár*, *Dr. Hegedüs Aladár* polgármester, *Székely Károly*, *Szántó Kamil* főgymn. tanárok, *Dr. Alföldy Lajos*, *Weisz Nándor* és még városunk számos előkelősége.

A rendező-bizottság tagjai — élén *Czérnay Imre* elnökkel — serényen buzgólkodtak az érkező vendégcsereg fogadtatásán; mindannyian kiváló előzékenységgel és felette udvariasan végezték tisztüket s ennek köszönhető, hogy a közönség elhelyezése a legnagyobb rendben történt meg. Kilenc óra felé már annyira zsúfolásig megtelt a nagyterem, hogy a látogatók egyrésze kénytelen volt a mellékhelységekből hallgatni az előadást.

A hangverseny kitűnően sikerült és minden egyes szám után fokozódott a hangulat; a közönség mindvégig jól mulatott és az előadás befejeztével azon impressiókkal vonult az éttermekbe, hogy egy felette tökéletes művelzetben volt része és a jövőben is kész örömezt fog eljönni az iparosok multságára már csak azért is, mert talán egyetlen más estélyen sem lehet annyit táncolni, mint ezen. . . Terphsichore lelkes hívei még nagyban járták a táncot, midőn a nap felkelő sugarai már távozásra intették a fiatalságot. . .

A hangverseny következőképpen folyt le:

Elsőnek *Szigriszt Ilonka* úrhölgy lépett a podiumra. *Molnár Ferencz »Alarcos bálon«* c. monológját csevegte el nekünk és közvetlen előadásával, valamint behizelgő modorával általános tetszést aratott. Utána *Sebestyén Juliska* úrhölgy *Rubinstein Azrját* énekelte el. *Sebestyén k. a.* kiválóan szép hanganyag felett rendelkezik, mely különösen a magasabb regiszterben fejt ki ezüstcsengésű timbret. Nagyön szépen és érzéssel adta elő a fenti dalt, melyet *D' Amant Leo: »Légy az enyém«* című dala követett és ebben *Sebestyén k. a.* énektudása még jobban érvényesült. A közönség *Sebestyén k. a.* művészetét zajos tapsal jutalmazta, mely addig sem csillapult, míg előadását két *Dankó-nótával* meg nem toldotta. Ez alkalommal nem mulaszthatjuk el *Wagner Antal* urat az ügyes és präciz zongorakiséretért megdicsérni. Harmadik számnak következett *Albert Andor* úr, ki *Endrődi Sándor* melodramáját *»A celli búcsú«*-t — mihez *Hazslinszky Gusztáv* irt zenét — *iffi. Szigriszt István* úr zongorakisérete mellett szavalta el drámai akcentussal és kiváló hévvel.

A közönség nagy tetszéssel jutalmazta úgy *Albert* ur előadását, valamint *Szigriszt* ur stilszerű zongorakiséretét.

Negyedik szám volt *Lissák Viktor* ur gordonkajátéka; néhány szép magyar népdalt adott elő és a közönség szívesen honorálta előadását.

Az ötödik szám elé élénk kíváncsisággal nézett a közönség és méltán, mert ebben *Schwaiger Klára* urhölgy orosz zongoraművésznő fellépte volt jelezve. *Schwaiger* kisasszonyt kiváló hír előzte meg. Mint a bécsi zeneakadémia pályadíj-nyertes, végzett növendéke *Leschitzky* mesteriskolájába került, hogy művészetét még magasabb tökélyre hozza; innen indult külföldi hangversenykörútra, melyen babérokat aratott. Feszült figyelem közepette játszotta el *Liszt Ferencz XII. Rhapsódiáját* és brilláns technikájával méltó feltűnést keltett. Szédületes gyorsasággal futnak végig ujjai a zongora billentyűin és amellet játékába mély érzést, előkelő felfogást és kiváló izlést visz bele, olyannyira, hogy a leghalkabb piánói is finom tisztasággal domborodnak ki az egyes részletekből. *Schwaiger* kisasszony hangszerét feltétlenül uralja és midőn a *Rhapsodia* utolsó ak-

kordjai elhangzottak, szünni nem akaró, hatalmas tapsorkán tört ki, mely *Schwaiger* kisasszonyt ismét a zongorához kényszerítette, hogy egy subtilis finomsággal eljátszott *Fischhof-féle keringővel* nekünk újabb gyönyörűséget szerezzen.

A hangversenyt *Gabányi Árpád »Öngyilkos«* című monológja zárta be: melyet *Biczok János* ur a közönség tetszése mellett mondott el.

Jelenvoltak:

Lányok: *Adamek Mariska*, *Ay Mariska*, *Balog Juliska*, *Benczák Juliska* és *Victória*, *Erdős Corina* és *Elly*, *Fehér Juliska*, *Fogt Mariska*, *Vilma*, *Thilda*, *Görheny Ilona*, *Halász Flóra* és *Edith*, *Heitler Teréz*, *Horváth Ilona* (Sümeg), *Hudy Ilonka*, *Kazinczy Teréz*, *Kopp Irma*, *Kollár Juliska*, *Kovács Gizi*, *Köbling Berta* és *Mariska*, *Kráhl Ilonka* és *Rózsi*, *Kráhl Iluska*, *Krikofszy Emma*, *Lajdi Etelka*, *Nagy Annuska*, *Nikolin Zsófia*, *Öhler Ilonka*, *Reichenberg Flóra*, *Scheibner Aranka*, *Scherman Anna* és *Hermin*, *Schuller Teréz*, *Sebestyén Juliska*, *Sipos Paulin*, *Strasel Rózsa*, *Szigriszt Böske* és *Ilonka*, *Szita Erzsike*, *Tadity Anna*, *Trapli Matild* és *Margit*, *Ujvári Anna*, *Ziech Bözsike*.

A bajai céllövész társulat szokásos *Szent István* napi multságára fényes lefolyású volt. A pompás időjárás nagyban kedvezett a lőkerti kirándulóknak és mindent egybevetve, úgy tapasztaltuk, hogy ez egyike volt a sikerültebb multságainknak. Mindazonáltal nem mulaszthatjuk el megemlíteni ama körülményt, hogy távolról sem voltak künn annyian, amennyien a *Szent István* napra elvárhatók voltak. Ismét csak arról győződünk meg, hogy a bajai közönség nem tudja kellőleg méltányolni, hogy mily kincset bir a lőkertben. Mert hisz nem vagyunk a felvidéken vagy az ország más, hegyek által környezett részén, a hol a természetalkotta dús erdőségek nélkülözhetővé teszik a mesterségesen fentartott és ápolt ligeteket és sétányokat. Nekünk kétszeresen szükségünk van vegetációra, mely porral teli tüdönket éleszti és felfrissíti és csak csodálkozni tudunk azon, hogy a bajaiaknak, ha már egyéb okokból sem, de csupán egészségügyi szempontból is nincs több érzékük a lőkerti intézmény iránt. Pedig ott más levegő van, más anyagot szívunk tüdeinkbe. Egy valóságos oázis homokpusztaságunkban, hol feléled minden . . . Verőfényes reggel volt . . . A nap sugaraival bearányozta a fák koronáit, melyek alatt hűvös árnyékban sétálgatva hallgattuk a madarak dalolását, csodáltuk a pompázó természetet, melynek lágy ölében . . . bocsánat! de poétikus hangulatomban kissé elkanyarodtam és szenvedélyemtől elragadtatva észre sem veszem, hogy amúgy is süket füleknek beszélek, tehát térjünk a tárgyra . . .

A lövészek már a korai délelőtti órákban gyülekeztek, hogy megkezdjék a lövészetet. Dél felé egy árnyas fák alatt elhelyezett és pompásan terített asztalhoz telepedtünk, a hol legott megjelent a ganimedek serege, hogy a jobbnál felségesebb ételeket felhordja. Kitűnő étkeink voltak, ömlött a bor, ettünk és ittunk s mind kedélyesebb lőn a hangulat, midőn feláll fölvész-mesterünk, — kire mindannyian büszkén tekinthetünk — és az ezüst serleggel a kezében *Eckert István* ur egy lendületes beszédbe fogott. Kiemelte és hangsúlyozta, hogy mily fontos szolgálatot tesz az ifjúság — mert hozzá szóltak szavai — a hazának, ha a lövésportot gyakorolja és törekszik abban egy bizonyos tökélyt elérni, mert — úgymond — ma már nem abban az időben élünk, hogy háboru esetén ember-ember ellen

küzd ököllel, kézzel, miután ezt az újabb idők hadvezetése kizárja. Ma az a sereg győz, mely jól tud lőni és ez alkalommal utalt a maroknyi búr népre, mely ha nem is győzött, de egy hatalmas ellenséget éveken át féken tartott, mert jól lőttek. Felhívja tehát a fiatalságot, lépjenek az ő (Eckert István stb.) nyomdokaikba és ezt minél előbb, mert ők már öreg harcosok és nemsokára kidőlnek. Hatalmas éljenzés követte a szónok lendületes és szép beszédét . . .

Asztalbontás után kik a lövészházba, kik meg a tekepályához mentek és megkezdődött a verseny, mely a következő eredménnyel zárult:

Versenytdbla:

I. Eckert István	38	egység.
II. Eckert János	37	»
III. Bittermann Károly	35	»
IV. Gebhardt Dezső	32	»
V. Somogyi Emil	31	»
VI. Somogyi Gyula	29	»
VII. Gludovátz János	19	»

Találó lövések:

I. Eckert János	18	találólövés.
II. Eckert István	15	»
III. Bittermann Károly	13	»
IV. Gebhardt Dezső	12	»
V. Gludovátz János	11	»
VI. Somogyi Emil	11	»
VII. Somogyi Gyula	8	»
VIII. Kubinszky Aladár	6	»
IX. Szász Ottó	4	»

Mély lövések:

I. Eckert István	7	egység.
II. Gebhardt Dezső	59	»
III. Somogyi Gyula	71	»
IV. Bittermann Károly	91	»
V. Gludovátz János	96	»
VI. Eckert János	99	»
VII. Kubinszky Aladár	159	»
VIII. Szász Ottó	220	»

Díjtekvés:

- I. díj Fuchs Vilmos,
- II. » Somogyi Gyula,
- III. » Csihás Antal,
- IV. » Moder Dezső,
- V. » Pápa József.

Ezek után következett a díjkiosztás megannyi hatalmas éljenzések közepette, minek befejeztével a közönség az asztalokhoz ült és kedélyes együttlétben beszélte meg a nap eseményeit, no meg talán egyebet is. De most megszólal P i m p e r l i é k hegedűje és táncra perdül a fiatalság. Vigan lejtének a szebbnél-szebb leányok és csak sajnáljuk, hogy mindennek vége kellett lennie.

Jelenvoltak: A s s z o n y o k: Allaga Istvánné, özv. Bernhard Istvánné, Boróczy Ernőné, özv. Csihás Ferenczné, Dallmann Györgyné, Eckert Jánosné, Eckert Istvánné, Erdős Zsigáné, özv. Erődy Dánielné, Fedor Károlyné, Fischer Lipótné, özv. Fogt Alajosné, özv. Gludovátz Ferencné, Hübner Józsefné, Kollár Ernőné, Melles Károlyné, Mentényi Sándorné, Mentvichné Kolozsváry Erzsi, Mihályffy Ferencné, Müller Józsefné, Nagy Emma, dr. Neu Józsefné, Posta Bertalanné, Posta Mariska, Scheibner Gyuláné, Schmidt Mártonné, Szohner Anna, özv. Sztankovitsné, Szücs Ferencné, Tomcsányi Sándorné, Túry Ferencné, Túry Józsefné. — L á n y o k: Bauer Ilonka (K.-Szt.-Miklós), Bernhard Rózsika és Katica, Bodrogi Erna, Boróczy Gizi, Boroviák Juliska (Ujvidék), Csihás Flóra, Dallmann Ella és Miczike, Drescher Ella, Eckert Margit, Erdős Corina és Ella, Erődy Margit és Györgyike, Fedor Aranka, Fischer Adrienne, Fogt Matildka és Vilma, Gludovátz Matild, Király Teréz, Kollár Margit, Koller

Vilma, Melles Anna, Mihályffy Erzsike, Mikolics Anna és Blanka, Posta Vilma, Scheibner Aranka, Schmidt Gizi és Irén, Szücs Margit, Tomcsányi Ilonka, Túry Renée.

A táncnak hajnal felé vége lett és hazamentünk egy kellemesen eltöltött mulatság szép emlékeivel . . .

Saturnus.

HIREK.

A király születés napja. I. Ferencz József Ő császári és királyi felsége, apostoli királyunk születésének 72. évfordulóját városunk közönsége buzgó imával ünnepelte meg. A hivatalos isteni tisztelet a plebánia templomban, f. hó 18-án, hétfőn délelőtt 10 órakor tartatott meg, melyen Vojnits Dániel apátplebános mutatta be az áldozatot az Urnak fényes segédlettel. Az ünnepélyes hálaadó isteni tiszteleten a törvényhatóság és az állami hatóságok képviselve voltak. A többi hitfelekezetek templomaiban szintén tartattak hálaadó isteni tiszteletek.

Szent István napja. Magyarország első apostoli királyának f. hó 20-iki ünnepén d. e. 10 órakor a plebánia templomban ünnepélyes nagy mise tartatott, melyen a törvényhatóság, a katonaság, állami hivatalok, egyesületek stb. testületileg vettek részt. Egyszóval mindenütt, ahol magyarok és keresztények laknak, megkondultak a harangok, hirdetvén, hogy él magyar, áll Buda még s vele a kereszténység, a vallásosság és hazaszeretet. Álljon is, éljen is mindkettő mindig, míg arany kalászt érlel a napfény és emberek élnek a Duna, Tisza táján.

A Kossúth-ünnep országos rendező bizottsága a bajai 48-as honvédekhez az alábbi felhívást intézte:

Agg Honfitársak!

Kossúth Lajos 100-ik születése napjának évfordulója alkalmával hozzátok, az ő dicső katonáihoz fordulunk agg honvédek! Ti, kik az ő szavára fellelkesedve vért áldoztatok a haza oltárán, s néztetek szembe a halál egész veszélyével, boldog imát rebegtek a mai napon, hogy a Kossúth 100-ik születése napjának évfordulóját megünnepelhetitek! Jöjjetek és rebegjétek a szent imát azon helyen, hol az ő szent porai nyugszanak és szive talán még most is a hazáért dobog!

Zarándokoljatok e napon a magyar nép szent sirjához és vegyetek részt a mazoleumának alapkövételénél!

Kérjük a tisztelt Elnökséget, hogy a bejelentéseket és a résztvevők számát mielőbb közölni sziveskedjék, hazafias üdvözléssel

Lakatos s. k.

elnök.

Felkérjük ennek folytán Baja város hazafias közönségét, hogy a bajai honvédegylet egy vagy két képviselőjének uti költségére bármely csekély összeggel hozzájárulni sziveskedjék!

Elhárított sztrájk. Kicsibe múlt, hogy a közkórház építésénél dolgozó kőműves-segédék újra sztrájkolni nem kezdtek a héten. A munka egy rövid időre így is szünetelt, de a differenciákat kölcsönösen csakhamar kiegyenlítették, mielőtt a sztrájk komolyabb mérvet öltött volna. A munkásoknak ugyanis az volt a panaszuk, hogy a vállalkozók nem tartották be az előbbeni sztrájk alkalmával kötött egyezség összes pontjait és semhogy jogaikból engedjenek, kimondták, hogy inkább sztrájkolni fognak. Ebbeli elhatározásukat a polgármesternél, illetőleg a főkapitánynál be is jelentették. Ugy a polgármester, mint a főkapitány természetesen azon igyekeztek, hogy a munkásokat békésebb hangulatra bírják, ami azonban sehogy sem sikerült nekik. Ekkor támadt Hegedüs polgármesternek az a szerencsés gondolata, hogy pártunk érdekes és általános népszerűségnek örvendő elnökét: Drescher Gyulát kéri fel intervencióra. Drescher — az ő kiválóan tapintatos

modorával — meghallgatta mindkét félt, mely után kimondta a sententiát, hogy

— Nektek is igazatok van, meg nektek is; de a méltányosság a munkások részén van, tehát követeléseiket teljesíteni *muszáj*.

Minthogy pedig a muszáj ellenmondást nem tűrő potentát, az egyezség — dictum factum — megtörtént.

Országos tűzoltó-congresszus volt a múlt héten Egerben, melyen a bajai Önkéntes tűzoltó-egyesületet Dr. Nyiraty János főparancsnok, Bajay Péter alparancsnok, Lengyel Andor elnök, Buday István titkár és Mayer József fecskendőmester képviselték. A küldöttség tagjai már haza is érkeztek és tapasztalataikról f. hó 24-én d. u. 4 órakor fognak az egyesület helyiségében beszámolni.

Halálozás. Szemző Mátyás nagybirtokos, volt orsz. képviselő, megyei közéletünknek egyik számottevő factora f. hó 16-án, 69 éves korában meghalt. Elhunyt a egész megyében mély részvétet kelt, mert benne a közügyek egy derék, önzetlen harcosa távozik az élők sorából.

Minden áron öngyilkos. Gilián Sándor e hó 22-én délelőtt 8 óratájban a mestergerendára akasztotta magát. Mire észrevették, meghalt. Gilián már egyszer megkísérelte az öngyilkosságot, de akkor ugyanaz a malőr érte, mint Biczók barátunkat a vasárnapi monológjában, t. i., hogy elszakadt a kötél. Az öngyilkosság okát nem tudják.

Gyászrovat. Scultety Ede ügyvéd, a bács-szerémi evangélikus esperesség volt valóságos, utóbb tiszteletbeli felügyelője, Bács-Bodrog vármegyének volt törvényszéki elnöke és tb. főügyésze, 48-as honvéd kapitány stb. életének 81 évében Hódságon augusztus 18-án elhunyt.

Párbaj. Városunk élénk párbajkrónikáját újabb eset gazdagította. Schuller József hivatalnok és Vágó Ferenc segédmérnök tetteles bántalmazásból kifolyólag f. hó 21-én a szent-istváni ut mentén fekvő honvédhuszár lakatnyában súlyos feltételű párbajt vívtak. A pistoly párbaj eredménytelensége után karddal mérkőztek a párbajozó felek, de kilencszeri sikertelen összecsapás után az orvosok végkimerültséget constatáltak, mire a párviadal véget ért.

Halálozás. Stern Lipót f. hó 20-án, életének 65-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Tetemét folyó hó 21-én d. u. 5 órakor kísérte nagyszámu rokon és jóbarát az izr. sirkertbe örök nyugalomra.

Egyházmegyei közgyűlés. Az alsó-baranya-bácsi ev. ref. Egyházmegye f. évi rendes közgyűlését nagytiszt. Szabó Péter esperes és nmélt. Cseh Ervin horvát miniszter mint egyházmegyei főgondnok kettős elnöklete alatt szeptember hó 3-án városunkban fogja megtartani.

Beiratkozás. A bajai ev. ref. elemi népiskolában a beiratások szeptember hó 1—5. napjain eszközöltetnek.

Egyházi hírek. A Ferencrendiek ez évi gyűlésén P. Martinov Fortunát ujjlag megválasztott a bajai zárda quárdiánjának, míg a többi rendtagoknál némi változás történt. Ugyanis P. Dvorzsák László vikárius ugyanazon minőségben Mária-Radnára helyezteték, kinek helyét Dunaföldvárról Pater Bozókóy Ödön fogja betölteni; P. Baranyai Dömötör ujmisés Dunaföldvárra, Frater Pulay Protáz laikustestvér, ki 22 éven át tagja volt a bajai rendháznak, Budapestre helyeztettek át.

Részjegy kisorsolás. Az ipartestület elnöksége közhírré teszi, hogy f. évi augusztus hó 20-án a következő ipartestületi ház részjegyek sorsoltattak ki: 1494, 925, 956, 1106, 868, 1380, 1066, 593, 1385, 1418, 1035, 1417, 1416, 443, 1053, 1500, 1375, 1415, 297, 1348, 428, 803, 99, 1034, 1054, 418, 446, 417, 900, 1307, 1414, 1306, 1272, 1480, 1275, 332, 333, 1284, 1487, 22, 1382, 1403, 1383, 1381, 397, 398, 1107, 116, 1384, 666, 1393, 1191, 1189, 1445, 587, 264, 1446, 1444, 1410, 358, 24, 299, 1109, 78, 766, 1379, 1401, 278, 1002, 85, 100, 944, 1498, 586, 119, 1497, 1036, 296, 1495, 23, 1295, 648, 1305, 414, 1499, 1304, 415, 1303, 1291, 955, 990, 1292, 1488, 1293, 829, 638, 1459, 1176, 926, 118.

A Szabadkai Függetlenségi Kör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Előfizetési felhívás. Vilhelm Károly helybeli róm. kath. kántor egy 45 ivre terjedő »Ének és imakönyv«-et állított össze, mely ugy tartalmánál, mint praktikus összeállításánál fogva hézagot pótolni van hivatva, Ebből az alkalomból a következő előfizetési felhívást bocsátotta ki.

»Általános a panasz, hogy a magyar nép számára kiadott ének-könyvek alaki és tárgyi fogyatékosuk miatt nem felelnek meg a magasztos célnak, melyet szolgálniok kellene. A jogosult panasznak és mindenütt érzett hiánynak elejét veendő igyekeztem oly ének- és imakönyvet összeállítani, mely ugy tartalmánál, mint terjedelménél fogva egyrészt megfeleljen az egyház szellemének, másrészt kielégítse a nép és a nép-éneket vezető tőnyezőők részéről jogosan támasztott igényeket. Tőrekvésemet kegyesen méltányolta a főt. Érseki hatóság, midőn munkámnak sajtó alá bocsátását legmagasabb jóváhagyásával engedélyezte. Erről van szerencsém a főt. lelkész-kedő papságot, valamint a nagyrabcsült kartárs urakat tisztelettel értesíteni, kiemelve egyúttal azt a körülményt is, hogy az énekek nagyjából az ismert »Zsaskovszky«-féle énektár dallamaira alkalmazhatók.

A könyv már a közel jövőben elhagyja a sajtót. A kibocsátandó »Ének- és imakönyv« 45 ivre terjedő vaskos kötet, melynek csekély előfizetési ára szeptember hó végéig, füzve 3 kor. bolti ára pedig 4 kor. lesz.

Véres verekedés. Teszárík István dautovai földműves és veje Horváth Antal ugyancsak dautovai lakos a Margittaszigeten levő lakásukon annyira összevesztek, hogy vasvillával ütlegelték egymást. Valamennyien véresen sérültek meg. A jeles társaság ellen megindították a bírói eljárást.

Tömeges tüzesetek Jankovácon. Jankovácra írják nekünk, hogy az ottani mezőn a mult héten négyszer volt tüzeset. F. hó 12-én éjjel Király Simonnak 14 koci szalmája, Fischer Mór és Kers Benedeknek szintén nagyobb mennyiségű szalmája égett el. Másnap délután pedig Arany Péternek kisebb mennyiségű takarmánya esett a lángok martalékául. A gyors védelmi intézkedéseknek köszönhető, hogy a nagy szél dacára a tüzet mindannyiszor lokalizálni lehetett.

Rabló támadás egy tanár ellen. Tóth Lajos zentai főgimn. tanárt, mikor a főgymnasiumi ifjuság hangversenyéről éjjel 11 óra tájban hazafelé igyekezett, utközben ismeretlen tettesek orozva hátulról leütötték s életveszélyesen megsebesítették, aztán pedig pénztől és ékszereitől megfosztották. A súlyosan sebesült tanárnak — aki nem halt meg, mint a lapok tévesen közölték — az éjjeli őrt ment segítségére, miután támadói megugrottak. — Ez ügyben Zentáról írják: Tóth Lajos zentai főgimn. tanár rablótámadói ellen a rendőrség részéről megindított erélyes nyomozás illetve vizsgálat folyamán kitünt, hogy a büncselekményt Lövey Vilmos 20 éves és Hanák Mátyás (Táli) 18 éves legények követték el. Ugyenakkor kitünt az is (Hanák vallomása szerint), hogy Tóth Lajos tanárt Lövey Vilmos ütötte föbe, ki, amidőn az első ütés érte, visszafordult és rákiáltott a támadókra: »Nem mentek dolgozokra gazemberek!« Mire Hanák rákiáltott Löveire »üsd, ennek sok pénze van!« és amidőn még egy ütést tett a fejére, Tóth tanár összerogyott: ekkor elvették tőle 80 korona értékű arany óráját, 10 korona értékű láncát, egy 3 korona értékű szivar és 4 korona értékű pénztárcáját; a tárcában mintegy 16—20 korona készpénz volt. Az órát Hanák rabolta el, míg pénztárcáját Lövey; mikor kifosztották az eszméletlen embert, Lövey 4 koronát adott Hanáknak és az órát tőle elkérte, hogy azt majd jó helyre elteszi. Ekkor, mint akik dolgukat jól végezték, ott hagyták a szerencsétlen vérbefagyott embert, akit később az éjjeli őrt talált meg egy fához támaszkodva. Csodálatos, hogy Hanák Mátyás azt vallja, miszerint Lövey Vilmos a tett elkövetése után házuk kapuja tetején beugrott, figyelmeztetve őt, hogy: »vigyázz, ne hogy kitudódjon, hogy mi követtük el a dolgot«; és Löveyt később az éjjeli őrt ott ta-

lálta a fa mellett, Tóth kalapját és esernyőjét tartva. Hanák beismerésben van, míg Lövey konokul tagad mindent; de a többi beidézett legény is azt vallja, hogy Lövey Vilmos Hanák Mátyással ment be az utcába, ahova később Tóth Lajos tanár is befordult. Lövey azt mondja, hogy ruhája attól lett véres, hogy az orrán egy seb volt és azt kikaparta. A tettesek át adták a királyi járásbírósnak, ahol kihallgatásuk most folyik s aztán a bűnjelekkel együtt átkísérik őket a szabadkai királyi törvényszéki ügyészséghez. Tóth Lajos valamivel jobban érzi magát, de még mindig nem emlékszik a történetekre s így még ki sem volt hallgatható.

Szülők figyelmébe!!! A közeledő iskolai év küszöbén felhívom mindazokat a szülőket, kik gyermekeiket iskolázás végett ide hozzák, vagy vidékre küldik, a szükséges uti bőröndöket, kosarakat, fehérneműt, cipőt és harisnyát, nyakendőt, mindennemű kefet, fésűt, esőt és napernyőt árúkat stb. dúsán felszerelt raktáramban szíveskedjenek beszerezni. Sternfeld Vilmos, Fótér.

Levél.

(Féligmeddig tarka.)

Édes jó Mariskám!

Imádkozzál a te szegény kis barátnődért, aki a legszerencsétlenebb teremtése lett a világnak. Fel van bennem dulva minden, a mi szent, foszlányokká tépve a boldogságom.

És mindez miért? Mert kiléptem a zárkózottságomból és tudtam hinni egy gyöngye pillanatnak, amely elkápráztatott.

Oh én édes Istenkém, miért is nem maradtam meg annak az együgyű kis városi fruskának, aki nem keresi a szerelmet, boldog a maga tudatlanságában.

A kertünkben a gyümölcsfák árnyékában egészen másképen volt. Füttyűrészhetett tőlem a Feri a szomszédban, nem vettem észre, pedig azt meséli, hogy letette a doktorátust. (Ez igen érdekes történet, mert a mamája titokban megsugta nekem, hogy Feri mindenből megbukott. Egy szőke kőrystalány az oka, aki egészen elbolondította Budapesten).

Eh nincs kedvem most a tréfára sem, annyira keserű a lelkem. Imádkozzál a te szerencsétlen barátnőd lelki nyugalmaért.

Tudom előre, hogy ezen bevezetés után ismét rám fogod a szentimentalizmus vádját. Azonban hallgasd csak végig és fogadom mindenre, a mi szent, hogy igazat adsz nekem.

Több mint kéthetes már a dolog, azóta emészttem magam. Az Anna tánthoz kellett mennem Torda-Tófalura, aki már régóta látni kívánt. A mama nem kísérhetett el, mert a befőttek elrakásával foglalatalkodott. A papát pedig ismered jól. Azt nem lehet egy sarokházért sem kimozdítani a helyéből.

Egyébként sem hosszú az út, elmentem hát magam. Végtere is tizennyolc éves korában vállalkozhatik ilyenre az ember.

Az utam jól kezdődött — egyedül ültem a kupéban. Csak Kun-Halason szállt be egy fiatal ember.

Némán megemelte a kalapját, aztán félre huzódott a bejárat mellett legtávolabbra tőlem. Térdén keresztbe fektette a lábait, úgy tekintett ki a folyosó felé ábrándos szomorúsággal. Nem láttam, csak a profilját. Oh édes Mariskám olyan nemes profilja volt! Valami nagy bánat érhetett, különben nem volna ilyen szomorú.

Megjegyzem, hogy rám se nézett, a mi bosszantott egy keveset. Később azonban tettszett ez a tartózkodása, mert ki tudja milyen oka van rá, hogy ne vegye észre a nőket. Hány csalódott férfi sziv van a világon, a melyeket a kacér nők tettek tönkre! Az áthatatosságot pedig a legszebb férfiúi erények közé sorozta már Beniczky B. Lenke is.

Igy jutottunk egészen Kis-Kőrösre, a hol eszembe jutott, hogy szórakozottságomban vagy inkább az utazás okozta izgatottságomban alig ébédtem. Le akartam következöleg szállni, hogy egyem valamit. Más oldalról azonban féltem, hogy lemaradok, a vonat elindul, hiszen olyan messze álltunk meg az étteremtől.

Azért kiabálni kezdtem egy pincér után. Nem hallotta meg senki.

Majdnem sirva fakadtam tehetetlenségemben,

mint a gyermek, mikor mély, csengő hangon megszólalt valaki a hátam mögött. (Oh milyen dallamos, szép hang volt.)

— Ha szolgálatára lehetnék valamiben, kész örömet tenném meg.

Az utitársam volt.

Alig tudtam pár szót hebegni, hogy sonkás zsemlye kellene, egy perc múlva hozta is már. Azután leült újra a helyére, de valamivel közelebb hozzám. Tudja Isten, már elmúlt az éhségem, nem akartam enni sem. Ahelyett mintha zavarban lettem volna, az ujságjaim között kezdtem babrálni.

Te, úgy dobogott a szivem, hogy ki sem mondhatom, végre megszólalt. Azt kérdezte, hogy hova utazom, majd a gyönyörű időről beszélgettünk, ezután bemutatta magát és Fülöpszállásnál már szerelmet is vallott. Mikor javában térdelt előttem, a vonat az én állomásomat jelezte éles füttyel. Én összepakkoltam, ő a térdét tisztogatta, zsebkezdőjével és megigérte, hogy irni fog. Én kiszálltam, de a nyomorult még csak egy képeslapot sem küldött. Boldogtalan vagyok Mariskám, nagyon boldogtalan.

Különben úgy élek itt mint egy kis király. Az egész arany ifjuság csak nekem tömjénez, még a garnizon nős tisztjei is. No de azért ne gondold rosszat. És képzeld már párbaj is volt miattam, háromszori golyó váltással és bajai szokás szerint annak sikertelensége után kardpárbajt vívtak mely alkalommal az egyik balkarján megsérült. A párbaj után kibékültek, nagy murit csaptak, ennek az lett a vége, hogy nekem éjjeli zenét hoztak és folyton az én nótámat a »kakuk madarat« huzzatták reggelig. Szóval én vagyok Torda-Tófalú ünnepe. Minden reggel, mikor kinyitom az ablakomat házunk előtt a homokban frissen bevésve ezt olvashatom: Ne menj el, maradj itt stb.

De igaz mi ujság van Baján? Hogy sikerült a szent-istván bál? Képviselve volt a Kaszárnya-utca most is hűségesen? Te kivel táncoltad a második négyest? Szünóra alatt hogy mulattatok? Dobálóztatok az idén is kenyerbél golyókkal? Jaj milyen mulatságos szokott ez lenni! Pláne, ha mást találunk el, mint a kire céloztunk! Milyen ruha volt rajtad?

Írjál sokat, sokat a te

Lilikédnek.

409. végrh. sz.

1902.

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a b.-almási kir. jbiróság 1902. évi V. 72/8. sz. végzésével Börner Czezil, Fuchs Ignác, Wagner Antal, Első magyar papir ipar és a többi felperes részére Vogel M. alperes ellen 876 K, 231 kor. 76 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglal és 2628 kor. becsült ingóságokra az almási kir. jbiróság 1902. V. 72. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán B.-Almásán leendő megtartása határidőül 1902. évi szeptember hó 4-ik napjának délután 2 órája kitűzetik a mikor a bíróilag lefoglalt butor, gyors-sajtó s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükségesetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségű bejelentéseiket az árverés megkezdése alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulaszták.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt B.-Almásán, 1902. évi aug. hó 14-ik napján.

Pogány,

kir bírósági végrehajtó.

KOSSÚTH LAJOS

századik születése napját f. évi szeptember hó 19-én ünnepli meg az egész magyar nemzet. — Erre az alkalomra **Berndorfer Ede** bajai kereskedő igen izléses Kossuth-jelvényeket készített, melyekből már eddig is ezrek és ezrek vannak forgalomban. Egy-egy darab ára **20** fillér. Visszonteladók kedvezményben részesülnek.

8319. sz.

tkv. 1902.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést Dr. Fehér János bajai ügyvéd kérelmére Virág Jánosné, Weiner Eleonora és Virág János gyám által képviselt kiskorú Weiner Ilona György, Sándor és Mária bajai lakosok mint **Weiner György** és neje **Hellenbart Mária** örökösei ellen 800 kor. tőke; ennek 1902. évi február hó 18-tól 8% kamatai 76 kor. 60 fill. eddigi, 35 kor. 26 fill. ezuttal és a még felmerülő költségeknél; nem különben csatlakozott Dr. Fehér János ügyvéd által képviselt **Eichard Boldizsárné** lisztkereskedő bajai lakos 41 kor. 91 fill. és járulékaiból álló követelésük kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. és vonatkozó §-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó bajai kir. járásbírósi területén lévő

1) a bajai 1912. sz. betétben AI. 1—2. sorsz. végrehajtást szenvedettek nevén álló 3587. és 3588. hrsz. József-város Sőház-utcában fekvő 219. sz. házas beltelekre 1970 kor. kikiáltási árban,

2) a bács-vaskuti 1260. sz. betétben A. 1. sorsz. 10834/1. hrsz. 6/60—6/60. részekben végrehajtást szenvedett (fennebb nevezett örökösök és 15/60—15/60 részekben Böhner Keresztély és neje Ziek Julianna vevők nevén álló az „Okrugló“ dűlőben fekvő egész szőlőre 284 kor. kikiáltási árban,

3) a b-vaskuti 3085 sz. betétben A. 1. sorszám 6/60—6/60. részekben fennebb nevezett örökösök végrehajtást szenvedettek nevén 15/60—15/60 részekben pedig Böhner Mátyás és neje Rogeisz Erzsébet vevők dologi adósok nevén álló az „Okrugló“ dűlőben fekvő 560 □-öl 10832. hrsz. egész szőlőre 152 kor. kikiáltási árban ezennel elrendeli és arra és pedig a b-vaskuti ingatlanokra leendő megtartására Bács-Vaskut községhezánál 1902. évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtt 10 óráját, a bajai ingatlanságra leendő megtartására pedig a kebelbeli tkvi árverési helyiségben 1902. évi szeptember hó 10. napja d. u. 3 óráját kitézi, a mikor a fennebb körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevők a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az 1-ső részletet 30 nap-, a másodikat 60 nap-, a harmadikat pedig 90 nap alatt, miúdig az árverés jogerőre emelkedésétől számított, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai kir. adó- mint letétbiztosítók az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be. A részletes árverési feltételek ezen kir. tkvi. hatóság irattárában és Baja város rendőrkapitányi hivatalánál és B.-Vaskut község házánál megtekinthetők.

Baján, 1902. évi június 13-án.

A kir. tkvi hatóság

Temmer,
kir. járásbíró.

Szent Antal-utcai nagy

sarokházam

egy katasztrális hold, kitünő karban tartott, gyümölcsös kerttel eladó.

Horváth János.

Szenzáció

számba megy

az állattenyésztés terén

a SOMOGYI GÉZA-féle 13 652. sz. alatt szabadalmazott s kipróbált továbbá a m. kir. földmívelésügyi miniszter és a magy. kir. belügyminiszterium részéről 1901. évi 52 972/III. I. sz. alatt jóváhagyott

„A sertések, lovak és tehenek emésztését előmozdító táppor.”

Ara csomagokban a 36 fillér, skatulyában a 1/4 kg. 90 fillér, 1/2 kg. 1.80 kor.

Ara kilónként 3 kor. 60 fillér.

E pornak rendkívüli hatása abban nyilvánul, hogy az állatok emésztését rendkívüli módon előmozdítja, mi által az állatok szervezete a legbiztosabban megerősített és minden betegség elkerültek.

Egyedüli elárusítóhely BAJA város és környékére:

Drescher Gyula kereskedése
BAJÁN.

6-3

Apró hirdetések.

Intelligens fiatal ember,

a ki mo tanában került Bajára, ennélfogva ismeretése még nincs, ezúton keres hölgy-ismeretséget. Házaság nincsen kizárva. Levelek „A jó házasság-hoz nem kell hozomány” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

130 hectolite- res kád, kitünő karban, olcsó áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Zongora,

használt, de jókarban megvételtre kerestetik Cim a kiadóhivatalban.

Divány

jó karban, féregmentes, megvételtre kerestetik. Ajánlatok az ár megjelölésével „Divány” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Akácfa szőlő-

karó megvételtre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Ügynökök

kerestetnek, kik igen ke- lendő árú részlet-fizetésre való eladásával foglalkoznak.

A Micuska

sir, mert az ő kis imádottja nem jelent meg a találkán. Vagy talán most is körül-vették a leányok, mint a multkor? Nincs meglepetve, hogy azt írom magának, kis haszontalan, hogy „imá-dott”. Ugy is tudom már, hogy kicsoda Megirn m, hogy hol találhat vasárnap, de hátha megint körülveszi az a bizonyos sereg lány. T-hát tudassa magácska erre vonatkozó kívánságát. Csókolja a kis

Micuska.

Almolnár

teljes szakképzett, józan, tapasztalt ember felvétetik azonnali lépésre. Csakis teljesen megfelelő képzettséggel bírók, vétetnek figyelembe. Fischer Mór gőz-malma Jankovác.

Lakóház

(Rév-utca 332.), mely négy szoba, konyha és mellék-helyiségekből áll kiadandó.

**Irodai gya-
kornok**

felvétetik a vidéken, nagy-forgalmú üzletben kellő fizetéssel. Cim a kiadóhivatalban.

Órákat, arany- és ezüst-tárgyakat olcsó gyári árak mellett küld jótállással

SCHÖNWALD IMRE

óras, arany- és ezüstárúgyáros
PÉCSETT.

Magy kir. törvényszékileg bejegyzett állami eme- mel, arany- és ezüstéremmel kitüntetett cég — becsü- letes kiszolgálás — Minden tárgy valódisága bizo- nyítására a m. kir. pénzverde-hivatal által van meg- próbálva és annak próbajegyeivel ellátva.

Nem tetsző tárgy ki lesz cserélve vagy a pénz visszaadva, a károsodás tehát kizárva.

Valódi ezüst remontoir	5 20	ft	Arany gyűrűk 2-20 frittól feljebb.
kettős fedéllel	7 —	„	Csinos, nemes opál-gyűrűk 4 frittól feljebb
horgony 15 köves szerk.	8 25	„	Valódi gyémántgyűrűk 10 frittól feljebb
pontosan járó nickel rem	3 50	„	Finom nickel-horgony eb- resztő óra
goldin óra	5 50	„	8 nap járó ingaóra
ezüst női remont ir	5 50	„	ütőszekerezettel
valódi 14 karátos női rem. 14 —	„	„	Szép kakuk-órák 7 frittól 12 frittig.
ugyanaz kettős fedéllel	18 —	„	
valódi arany rem. úri óra	24 —	„	
kettős fedéllel	35 —	„	

Valódi megvizsgált ezüstláncok csinosan kidolgozva 20 gramm súlyu 1.45 frt, 30 gramm 2.15 frt, 40 gramm 2.55 frt 60 gramm 4.50 frt, 100 gramm 6 frt.

Valódi 14 karátos arany uri-láncok szép kivitelben, 20 gramm nehéz 25 frt, 30 gramm 37 frt, 40 gramm 47.50 frt.

Kivárat szerint hozzá illő aranyba foglalt köves lógók 10—15 gramm súlyban, darabonként 4.50 frt.

Szétküldés mindenhol a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett.

20-14

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik bárkinek.

Egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik Nanay Lajos könyvnyomdájában.

PIRSZÉN (COAKS)

nagyban és kicsinybeni elárúsítása.

Alanti **BANKHÁZ** nagyobb hajószállitmányok lekötése által **pirszén** (coaks) a legolesóbban képes árusítani, miért is, aki fűtőanyag szükségletét jutányosan óhajtja beszerezni, sziveskedjék megrendelését alant címzettél idejekorán eszközölni, ahol ugyanis megbizások már ezidőszerint előjegyezteknek:

☛ elsőrendű minőségű ☛

légszesz diópirszénre (coaks)

száraz és rostált állapotban a hajóról egyenesen házhoz szállitva.

BANK- és VÁLTÓÜZLET

GRAUUG J. LIPÓT

BAJÁN

Drescher Gyula-féle házban.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a „Központi Szálloda“ épületében levő

CZIPÉSZ-ÜZLETEMET

a ciszterci rendház mellett levő

Millassin-féle házba,
(a róm. kath. plebánia templom átellenében) helyeztem át

A n. é. közönség további szives pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

WEIßZ HENRIK cipész.

BILLIARD

kitünő karban, olcsó áron eladandó

ZWEIG MÓRNÁL

a „Központi Szálló“ tulajdonosánál = Baján. =

Feltünő ujdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges
A dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szihat

legjobb valódi francia **szivarkapapir** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különlegeségi árúdjában.

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

GÁCSI, BRASSÓI, ZSOLNAI

továbbá

a legfinomabb angol és francia divatkelmékben!!!

Legújabb angol és francia szabású

férfi öltönyök jutányos áron,

pontos kiszolgálás mellett készülnek

Práger Károly és Testvére cégnél

BAJÁN,

Takarékpénztári épület.

☛ OLCSÓ ☛
bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

mű-órás és ékszerész-üzlete

BAJÁN,

(a »Központi Szálló« átellenében)

Ajánlja ujonnan és izlésezen berendezett nagy raktárát mindennemű **arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben**, valamint valódi **China-ezüst tárgyak** és **evőeszközökben**.

Nagy választékban tartok pontosan szabályozott, valódi

H O N I- és

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-órákat

a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Arany- és ezüst-ékszereim a m. k. fémjelző hivatal által vannak hitelesítve.

Órajavitások, valamint minden e szakbavágó legkomplikáltabb munkák; **Chronometre** és **ütő-zsebórák**, egyszersmind **ékszerjavítások**, **vénöki** munkák olcsón, szakszerűen és gyorsan SAJÁT MŰHELYEMBEN végeztetnek

☛ 2 évi írásbeli jótállással. ☛

Veszek ZÁLOGCÉDULÁKAT a legmagasabb árban esetleg azokat saját költségemen kiváltom és a többletet visszafizetem.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron megvétetnek esetleg ujjal becsereztetnek.

Vidéki megrendelések posta fordultával eszközöltetnek.